

непримиримості з Реальним, і перехід Символів Відродження в площину Уявного є дзеркальним відображенням розчарування в ідеалах Ренесансу, яке стрімко роз поширювалося Англією. «Если в королевском доме нарушен порядок, море вторгнется во владение земли. Отголоски этих верований слышны в конце шестнадцатого века у Шекспира» [5, 291], – зазначає Ж. Лакан. Ймовірно, прообразом королівського дому в даному контексті є внутрішній стан власне однієї людини – Шекспіра, який подібно багатьом сучасникам, болісно переймається суперечностями складної епохи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аникст А. А. Трагедия Шекспира «Гамлет». Лит. коммент.: Кн. для учителя. – М.: Просвещение, 1986. – 124 с.
2. Вард И. Фобия. – М.: ООО «Издательство Проспект», 2002. – 78 с.
3. Гадамер Г. Г. Герменевтика і поетика. – К.: Юніверс, 2001. – 288 с.
4. Мазин В. А. Введение в Лакана. – М.: Наука, 2006. – 67 с.
5. Лакан Ж. Этика психоанализа (Семинары: Книга VII (1959-60)). Пер. с фр. / Перевод А. Черноглазова – М.: Издательство «Гнозис», Издательство «Логос», 2006. – 416 с.
6. Лакан Ж. Стадия зеркала и ее роль в формировании функции «Я». [Электронный ресурс]. – Режим доступа // http://lacan.narod.ru/ind_lak/lac_r6.htm.
7. Лакан Ж. Функция и поле речи и языка в психоанализе. [Электронный ресурс]. – Режим доступа // http://lacan.narod.ru/ind_lak/lac_r2.htm.
8. Нойманн Е. Творческий человек и трансформация / К. Г. Юнг, Е. Нойманн / Психоанализ и искусство. Серия «Актуальная психология» / Пер. с англ. – М.: REFL-book, К.: Ваклер, 1996. – 304 с.
9. Постмодернизм. Энциклопедия. – Мн.: Интерпрессервис; Книж. дом, 2001. – 1040 с.
10. Шекспир Уильям. Трагедии; Пер. с англ. / Вступ. ст. и комментарии А. Аникста; Ил. С. Бродского. – М.: Правда, 1983. – 672 с.
11. Eliot T. S. Hamlet and his Problems (1919) // Frank Kermode (ed.), Selected Prose of T. S. Eliot. London: Faber and Faber, 1975. P. 48

Олена ЮФЕРЕВА

ЖАНРОВА «НЕСТАБІЛЬНІСТЬ» І НАПРЯМКИ ЇЇ ДОСЛІДЖЕННЯ У СУЧАСНОМУ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВІ

Теоретичне моделювання жанрової динаміки у сучасному літературознавстві супроводжується переосмисленням постійних і змінних ознак цієї категорії. У новітніх дослідженнях нестабільних процесів жанрової еволюції спостерігається тенденція до залучення міждисциплінарної методології, що сприяє вдосконаленню аналізу різних аспектів міжжанрової взаємодії.

Ключові слова: жанр, еволюція, динаміка, система, структура.

Theoretic modeling of genre dynamics in modern literary criticism is accompanied by reconsideration of constant and variable characteristics of this category. There is a tendency to development of interdisciplinary methodology that favors perfection of different aspects of genres interaction in the newest studies of changeable genre evolution.

Key words: genre, evolution, dynamics, structure, system.

Теоретическое моделирование жанровой динамики в современном литературоведении сопровождается переосмыслением постоянных и изменчивых признаков этой категории. В новейших исследованиях неустойчивых процессов жанровой эволюции наблюдается тенденция к разработке междисциплинарной методологии, которая способствует усовершенствованию анализа различных аспектов межжанрового взаимодействия.

Ключевые слова: жанр, эволюция, динамика, система, структура.

Зосередження на теоретичних питаннях жанрової інтегративності невід'ємно пов'язане із усвідомленням характеру співвідношення жанрових трансформацій з еволюційними тенденціями культурно-історичної епохи, що спричинені змінами принципів світобачення. Розробка цих масштабних проблем тримається на концепціях найавторитетніших філологів, зокрема М.М. Бахтіна, А. Фаулера, Д.С. Лихачова, Ю.М. Тиянова, які виявили й обґрунтували важливість уваги до перехідних, «напіввизнаних», за влучним висловом С.С. Аверинцева, літературних явищ [1], у яких закладено основи майбутніх жанрів. І що найголовніше, вони унаочнили актуальність вивчення проблеми постійності видозмін жанру, що дає підстави говорити про жанр як «тривалу сталість» (Р.Т. Гром'як [8]).

Одностайності щодо категорії жанру, її природи, характеру формування немає, у чому

переконують суперечності, що ми фіксуємо серед найсучасніших досліджень. У світлі такої ситуації формуються наукові концепції, які спираються на розуміння системи літератури як динамічної, відкритої, багатовимірної. Отже, і жанр набуває ознак не статичної і замкненої структури. Навпаки, він усвідомлюється через категорії процесуальності, становлення. Зважаючи на усвідомлення динамічності жанрової взаємодії, а також стрімкого зростання ролі індивідуального начала, вчені вдалися до реконструкції жанрових моделей, вироблення нових критеріїв щодо визначення й аналізу жанрової структури. Мета цієї статті полягає у позначенні векторів вивчення процесу жанрової «нестабільності» в сучасному літературознавстві, виокремленні вагомих аспектів жанрової динаміки.

Спираючись на міждисциплінарну методологічну основу, дослідники обстоюють гіпотези, відповідно до яких плинність, рухомість жанру стають засадничими критеріями у визначенні його сутності. Так, французький дослідник Т. Бібі, продовжуючи постструктуралістський напрямок у вивченні жанру, розробляє концепцію жанрової нестабільності, що, на думку вченого, є медіацією між різними підходами до вирішення питання про присутні ознаки цієї категорії: утвердженням, що жанр існує і еволюціонує (Ф. Брюнетьер, А. Фаулер, Н. Фрай), запереченням жанру і наголошуванням про доцільність вироблення множинних критеріїв класифікації (П. Гернеді), а також розуміння жанру як інструмента інтерпретації (А. Розмарін) [15, 28]. Т. Бібі у розбудові концепції жанрової нестабільності залучає соціологічну теорію ідеологічної системи як «шуму». Цим поняттям позначається система, елементи якої стають упізнаваними і функційними на тлі не-системних елементів, що постійно продукуються і існують як поза, так і всередині системи [15, 17]. Жанр, підкреслюється у праці, є однією із сторін ідеології. І так само, як ідеологія є не сумою знань, а системою відкритою для вибору, «невидимою, магнетичною силою» [15, 18], що надає цілісності суспільству, жанр постає нестабільною організацією, яка ніколи повністю не збігається із самим собою і перебуває у суперечці з імпліцитно присутніми у тексті іншими жанрами [15, 19]. Т. Бібі розкриває теоретичні положення, зокрема, на матеріалі поезії в прозі. Дослідник зосереджує увагу на таких проявах жанрової нестабільності віршів у прозі як антиномічність – прагнення до «уникнення» всіх жанрів, натомість, поєднання різноманітних літературних жанрів; полярності [15, 129] – особливе місце між «присутністю» і «відсутністю», прозою і поезією [15, 130]. Зрештою, за словами філолога, це жанр, який постійно ставить питання до себе щодо жанрового статусу і постійно відповідає [15, 136]. Ідеї запропоновані Т. Бібі презентують цікавий і плідний підхід до аналізу перехідних жанрових утворень, що спирається на тези про вивільнення жанру від обмежень і схематизацій, розкриття жанрових «хованок», гра в які, переконує автор, притаманна не тільки літературі постмодернізму. Висновки щодо сутності жанрової нестабільності, яка походить від положень постійності видозміни і жанрової нетотожності художнього цілого як онтологічної сутності жанру, відкривають нові перспективи для дослідження жанру як «системи диференціацій» [15, 259].

Концепції, що залучають до дослідження аспекти синергетичної методології, покликаються на славнозвісний концепт «хаосмосу», також зосереджують увагу на динаміці жанрової структури крізь поняття відкритої, багатозначної і неврегульованої форми. Заперечення жанрової ієрархічності, її заміна доктриною «ризому» [14, 14], а нестійких художніх утворень – дисипативними структурами [5, 20], на нашу думку, є новаціями, які поки що не дістали ґрунтовної розробки. Зокрема, у цих роботах йдеться виключно про сучасну жанрову систему, що якісно вирізняється від попередніх, але не з'ясовані фактори пришвидшеного переходу жанру до «іншого» стану, принципи розвитку цієї системи. Слушні зауваження щодо недоліків згаданого підходу висловив Н.Л. Лейдерман, який стверджує про плутанину понять «образ ризоматичного світу» і «ризоматична структура дискурсу» [12, 158].

Вагомі акценти у розумінні жанрового розвитку розставляються дослідниками, що працюють у сфері когнітології. Упровадження міждисциплінарної методології, діалог між різними галузями когнітивної науки [17, 1] формує широкий потенціал у подоланні протиріч щодо жанру і методів його дослідження. Значна увага у когнітивному напрямку дослідження приділяється динамічним структурам, а також факторам і проявам такої динаміки. Наприклад, П. Стоквел виокремлює три шляхи розвитку «схеми», до якої залучає і жанр: наростання («acreation»), додавання нових фактів до «схеми»; переналаштування («tuning»), модифікація фактів або відношень у самій схемі, реструктуризація («restructuring»), утворення нових схем [19, 79]. Учений пов'язує ступені розвитку «схем» із шкалою інформативності елементів, що взаємодіють. Перший рівень такої взаємодії забезпечує стійкість і укріплення схеми, другий – призводить до її розвитку шляхом додавання, третій, зумовлений зсувом парадигми, змінами світоглядної системи, – викликає суттєві порушення у схемі, процес оновлення [19, 80]. Очевидно, що частковість видозмін, з огляду на різні причини і значення для розвитку жанру, відокремлюється від принципового його оновлення.

Когнітивна методологія сприяє теоретичному врегулюванню змінних і постійних процесів жанрової еволюції, відтворенню динамічної структури жанру. Вважаючи, що традиційна жанрова теорія не здатна пояснити феномени крос-текстових патернів [16, 85], прибічники когнітології не відмовляються від стабільності як одного з істотних вимірів жанру, але виступають проти ідеалістичного, абсолютного його витлумачення [16, 101]. Симптоматично, що замість терміну

«нестабільність» («instability») жанрової системи у когнітивних дослідженнях використовується термін «гнучкість» («flexibility»). Наприклад, розуміння динаміки жанрової категоризації як плідного джерела іновацій [18, 78], не виключає стабільності певного елемента, або модулю, за термінологією праці Е. Спольскі, що, у свою чергу, дозволяє утворення нових структур [18, 8]. За аналогією до лінгвістичних процесів появи нових словникових одиниць через комбінування знайомих морфем, дослідниця вибудовує теорію моделювання, відповідно до якої примирення старих і нових репрезентацій системи, процес асиміляції і пристосування, покладено в основу механізму виникнення нової інформації [18, 8]. А термін «рекатегоризація» («recategorization») жанру відображає процес його переходу від одного стану категоріальних можливостей до іншого [18, 73].

Когнітивні розробки спрямовуються у сферу теорії літератури в західному літературознавстві, але вже починають засвоюватися і впливати на теоретичні зацікавлення вітчизняних вчених. Перспективність когнітивної методології у сфері жанрології чітко визначена українською дослідницею Т.В. Босунівською у монографії «Основи теорії літературних жанрів»: «Антропологічний фактор жанротворення є абсолютним. Це означає, що закони когнітології спрацьовують на теорії жанрів так само, як і на інших сферах реалізації людського пізнання» [3, 507]. Стадіальність жанрових видозмін, що, як відмічає літературознавець, існувала у всі епохи літератури, не призводить до тотальної нівеляції стійкого начала жанру. Так, аналізуючи концепцію жанрових трансформацій відомого вченого А. Фаулера, Т.В. Босунівська зазначає, що жанрова трансформація залишає слід, що «є пам'яттю про неї» [4]. Засадовий патерн є стійким началом жанру, але не заперечує факти міжжанрових взаємодій [4].

Слід зазначити, що уточнення, конкретизація жанрових модифікацій і трансформацій посідає ключове місце в сучасних дослідженнях жанру. Вузловими моментами у вивченні жанрових зсувів стають постійні й змінні величини, зумовлювальні й формувальні фактори. Їхня системна взаємодія в художньому цілому покликана пояснити можливість розвитку й удосконалення жанру. Через аналіз постійних і змінних величин проходить ланцюг найважливіших методологічних проблем, які стосуються аналізу цих структур у контексті утворення художньої цілісності, зокрема: співвідношення постійних і змінних факторів жанрової структури; ступінь сталості постійного, закономірності його перетворення. На перетині цих проблемних векторів виникає ряд теоретичних моделей, що конструюють динаміку жанрової зміни. Саме з урахуванням критеріїв сталості-змінності формуються взаємообумовлені понятійні сфери жанру у роботі українського літературознавця Н.Ф. Копистянської «Жанрові модифікації у чеській літературі». У кожній сфері групуються ознаки цієї категорії з огляду на домінування стійких або змінних факторів. Відповідно, у другій сфері жанр розглядається обмеженим у часі і соціальному просторі, постає менш стійким, вміщує комплекс історичних чинників становлення і модифікації. Вивчення жанру з цих позицій, вважає дослідниця, сприяє глибшому розумінню творчої думки людства на кожному етапі, досягненню закономірностей інтенсивного зростання жанрового різноманіття [10, 20].

Значущою для сучасного вивчення жанрової динаміки є концепція жанрової пам'яті М.М. Бахтіна, яку літературознавці продовжують розвивати. Так, підґрунтям концепції жанрових трансформацій російського вченого В.М. Головка становить теза про стабільність генетичної пам'яті, здатної до поступових змін, підготовлених жанроутворювальним рівнем [6; 7]. У теоретичних розбудовах із залученням герменевтичної методології в роботах В.М. Головка з'єднані ідеї органічного синтезу зумовлювальних, формувальних і утворювальних засобів, «співприродних один одному і створюваному ними естетичному цілому» [7], інтеграції й диференціації цих частин цілого, а також динаміці співвідношення частини через ціле й цілого через частини, що сягає ідеї герменевтичного кола. У поглядах, висловлених дослідником, чітко простежується думка про діалектичні відношення складових жанру, незважаючи на твердження про «внутрішню несуперечність», із чим, на наш погляд, погодитися складно. Сам учений, міркуючи про сталість жанрообумовлювального фактора, апелює до твердження М.М. Бахтіна про здатність до зміни й відновлення архітектонічної стійкості, що не може відбутися стрибкоподібно, а лише шляхом подолання певних протиріч, забезпечуючи наступність у розвитку літератури. Разом із тим, спроби В.М. Головка розмежувати концепцію й ідею людини з погляду їхнього впливу на жанрове становлення, а також його увага до особливостей кореляції роду й жанру, їхнього притягання в точці обумовлювального начала, безумовно, продуктивні у виявленні дієвих сил родо-жанрових змін. В.М. Головка демонструє на прикладі типів повісті, які розрізняються за принципами й способами жанроутворення, що, завдяки формувальним і обумовлювальним елементам, вони є представниками одного жанру.

Діалектика інваріантного й несталого в жанрі у контексті родових зсувів як механізм появи нових складних утворень актуалізується в дослідженні О.В. Зирянова. Аналіз процесу міжвидових кореляцій істотно поглиблений міжродовими взаємодіями. Звертаючись до вивчення новелізації лірики, учений установлює алгоритм аналізу, у якому простежується реалізація на конкретному матеріалі загальних закономірностей синтезу. О.В. Зирянов акцентує увагу на процесуальності новелізації, що вбирає різні перспективи здійснення міжжанрової взаємодії. Жанрова конвергенція спирається на

підстави, що забезпечують і закріплюють взаємопритягнення лірики й новели: підвищена сугестивність і символістика, стислість, пунктирність сюжету, навантаженість окремої події всезагальним змістом. Учений спростовує можливість трактування новелізації в руслі поетичного аналога епічному жанру, пояснюючи свою думку специфікою родової основи синтезу, що, як пише дослідник з посиланням на Л.Я. Гінзбург, не переносить, не відтворює, а відкриває [9, 319]. Але О.В. Зирянов також уточнює, що поетичний аналог дійсно має місце у випадку виникнення гібридних структур, у яких «некритичне ставлення» до засвоєваних елементів епосу або драми призводить лірику до втрати родової чистоти.

Особливістю методологічного підходу О.В. Зирянова є спроба об'єднати два вектори еволюції новели в ліриці, що впливає на її типологію. Дослідник розрізняє процес новелізації, який є «іманентний ліриці і становить собою сюжетно-драматичну основу об'єктивації ліричної свідомості», а також метажанрову спрямованість лірики з відчутною орієнтацією на освоєння матеріалу й способів його осмислення в прозаїчних жанрах [9, 320]. У першому випадку О.В. Зирянов називає розвиток символіко-асоціативних засобів, які стимулюють розвиток ліричного роду й освоєння «жанрово-естетичних об'єктів», раніше закріплених за іншими жанрами, у другому – фіксує асимілятивні тенденції, тобто поглинання лірикою елементів прозаїчного мислення.

Про те, що жанровий архетип, не перешкоджаючи міжжанровій взаємодії, забезпечує єдність художньої форми, писав і С.С. Аверинцев. У проміжних формах основні ознаки відтиснуті напливом чужих ознак, але вони не заважають одна одній і не суперечать, оскільки співвіднесені з різними рівнями твору [1, 198]. У цьому випадку ми маємо справу із взаємодією жанрів. Ядро жанру, залишаючись не порушеним, на інших рівнях розташовує ознаки інших змістовних форм. Такі взаємодії вслід за Ю.М. Тиняновим можна назвати «деформацією». Їхня розмаїтість і багатовекторність розкриваються сучасними дослідженнями. Виявляючи ці властивості тенденцій сучасної жанрової системи, що виникли під впливом ідей нової епохи, Т.В. Кошурнікова вважає результатом модифікацій розвиток варіативності жанру, розширення його потенціалу [11, 8]. Жанрові модифікації, охоплюючи поверхневі жанрові шари, можуть заглиблюватися, трансформувати формуючі властивості, впливати на родові позначення. Групи жанрових модифікацій на матеріалі оди висуває О.В. Петров. Дослідником визначені такі перетворення: розширення художнього змісту, наближення до інших жанрів, зміни у самому жанрі, насичення традиційної топіки індивідуальним змістом і посилення індивідуального начала у поезії доби кінця VIII століття, що, зрештою, спричинило появу унікального жанрового об'єднання [13, 14 – 17]. Аналізу якісного перетворення модифікацій жанрової структури сонета присвячене докладне й глибоке дослідження Т.М. Андреюшкіної, у якому зауважується, що контамінація – це об'єднання в одному вірші структурних чи змістових елементів двох або більше жанрів. Контамінація «передбачає відхід від жанрової норми, яка виступає як певна рама для твору, що створює і зовнішні межі його формальної організації, і внутрішні межі – границі його змісту, котрі формують також перспективу, спосіб його сприйняття читачем. У результаті контамінації відбувається або зіткнення різних жанрових рамок, так що подвійність помітна, або перевага однієї над іншою, коли одна жанрова форма опиняється в рамі іншої» [2, 15]. Результати зазначених досліджень дають змогу простежити динаміку поверхневих і глибинних структур у процесі утворення нової єдності. Часткові зміни, що сприяють варіативності, призводять до багатоскладного в жанровому плані твору, у якому наявні кілька сталих основ. Але ці контамінації можуть перейти й на інший рівень міжжанрової взаємодії. У такому випадку спостерігається злиття основ, принципове відновлення форми. Уявлення про жанрову раму, що охоплює протилежності, які, у свою чергу, проникають у неї й сприяють утвердженню нової єдності, свідчить про взаємозумовленість сталого й змінного, їхнього діалектичного руху, що має вирішальне значення для розвитку жанру.

Сучасні дослідження категорії жанру відкривають нові можливості у пізнанні інтеграційних процесів, що становлять основу концепції жанрової «нестабільності». Стратегії вивчення різних видів жанрового синтезу формуються під впливом категорії процесуальності і здійснюються у тісному контакті літературознавства і суміжних гуманітарних дисциплін. Напрямок дослідження проблеми жанрової «нестабільності» формуються в руслі досліджень механізму оновлення жанру і шляхів трансформацій. Джерела, рушійні сили його динаміки віднаходять у вихідній поліжанровій природі тексту, рецептивних аспектах, діалектичному взаємообміну жанрів. Відповідно до концепції жанрової нестабільності, жанр постає як складне і динамічне утворення, у якому взаємовплив цілого і його елементів, а також розширення спектра елементів і їхньої адаптації призводить до зародження нової якості художньої форми.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аверинцев С.С. Риторика и истоки европейской литературной традиции / С.С. Аверинцев. – М. : Школа «Языки русской культуры», 1996. – 448 с.
2. Андреюшкина Т.Н. Немецкий сонет: эволюция жанра : автореферат дисс. на соискание уч. ст. д. филол. наук : спец. 10.01.03 «литература стран зарубежья» / Т.Н. Андреюшкина. – М., 2008. – 32 с.

3. Бовсунівська Т.В. Основи теорії літературних жанрів : Монографія / Т.В. Бовсунівська. – К. : «Київський університет», 2008. – 519 с.
4. Бовсунівська Т.В. Форми міжжанрових трансформацій у сучасній літературі [Електронний ресурс] / Т.В. Бовсунівська // Мова і культура : наукове видання. – К. : Видавничий Дім Дмитра Бурого, 2009. – Т. 123. – С. 211 – 216. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Mik/2009_11.pdf
5. Вахрушев В.С. О системах жанров в литературе и культуре / В.С. Вахрушев // О жанрах и жанровых системах: сборник статей. – Балашов : Редакция альманаха «Весы», 2004. – С. 3 – 22.
6. Головкин В.М. Жанрообусловливание как модус художественного познания (теоретико-методологическая перспектива) / В.М. Головкин // Вестник Ставропольского гос. ун-та. – 2002. – № 29. – С. 91 – 99.
7. Головкин В.М. Жанрообусловливание как проблема теоретической поэтики [Електронний ресурс] / В.М. Головкин // Междунар. научно-теоретическая интернет-конф. «Герменевтика литературного жанра», Ставропольский гос. ун-т (3 – 7 октября 2006 г.). – Режим доступу : <http://conf.stavsu.ru/conf.asp>
8. Гром'як Р.Т. До вивчення джерел розвитку літературних видів і жанрів / Р.Т. Гром'як // Давне і сучасне : Вибрані статті з літературознавства. – Тернопіль : Лілея, 1997. – С. 42 – 45.
9. Зырянов О.В. Эволюция жанрового сознания русской лирики: феноменологический аспект / О.В. Зырянов. – Екатеринбург : Изд-во Уральск. ун-та, 2003. – 548 с.
10. Копыстьянская Н.Ф. Жанровые модификации в чешской литературе / Н.Ф. Копыстьянская. – Львов: «Вища школа», 1978. – 258 с.
11. Кошурникова Т.В. Жанровые модификации в творчестве В.Н. Крупина : автореферат дисс. на соискание уч. ст. канд. филол. наук : спец. 10.01.01 «русская литература» / Т.В. Кошурникова. – Москва, 2008. – 22 с.
12. Лейдерман Н.Л. Проблема жанра в модернизме и авангарде (Испытание жанра или испытание жанром) / Н.Л. Лейдерман // Studia Slavistici. – 2008 (V). – С. 147 – 177.
13. Петров А.В. Оды «На новый год», или открытие времени: Становление художественного историзма в русской поэзии XVIII в. : Монография / А.В. Петров. – Магнитогорск : Изд-во МаГУ, 2005. – 272 с.
14. Хорольский В.В. Два «рубежа» веков: от синтеза к атрофии жанра / В.В. Хорольский // Жанровая теория на пороге тысячелетий : сборник тезисов и материалов : IX ежегодная международная конференция (20 – 26 сентября 1999 г., Пушкинские горы). – М., 1999. – С. 13 – 14
15. Beebe T. The Ideology of Genre : a Comparative Study of Generic Instability / T. Beebe. – Pennsylvania State University, 1994. – 303 P.
16. Hart F.E. Embodied Literature: A Cognitive-Poststructuralism Approach to Genre / E.F. Hart // The Work of Fiction: Cognition, Culture, Complexity / [A. Richardson E. Spolsky]. – Aldershot : Ashgate Press, 2004. – P. 85 – 107.
17. Richardson A. Steen F. Literature and the Cognitive Revolution : An Introduction / A. Richardson, F. Steen // Poetics Today. – 2002. – Vol. 23. (2). – P. 1 – 8.
18. Spolsky E. Gaps in Nature : Literary Interpretation and the Modular Mind / E. Spolsky. – Albany : State University of New-York Press, 1993. – 249 p.
19. Stockwell P. Cognitive Poetics : An Introduction / P. Stockwell. – L., N.Y. : Routledge, 2002. – 193 p.

Фелікс ШТЕЙНБУК

ПОВІСТЬ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО „ТІНІ ЗАБУТИХ ПРЕДКІВ” У КОНТЕКСТІ ТІЛЕСНО-МІМЕТИЧНОГО МЕТОДУ АНАЛІЗУ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ

Стаття присвячена розгляду шедевральної повісті М. Коцюбинського „Тіні забутих предків”. В оперті на засади тілесно-міметичного методу аналізу художніх творів зроблено висновок про те, що, по-перше, смерть актуалізується з моменту усвідомлення особистістю самої себе і що, по-друге, саме таке діалектичне поєднання життя і смерті забезпечує постання на основі тілесного виміру – духовного виміру буття.

Ключові слова: тілесно-міметичний метод, аналіз художніх творів, духовний, тілесний, вимір буття.

The article is devoted to the analysis of the masterpiece novel by M. Kotsubinskiy “The Shadows of the Forgotten Ancestors”. In accordance with the principles of corporal-mimetic method of belles-lettres analysis, the following conclusion has been made: first – the death is actualized at the moment of becoming aware of the personality by itself and, second – such a dialectical synthesis of life and death provides the beginning of the spiritual dimension of the being on the basis of corporal dimension.